

ANBEFALINGER TIL LIGHED OG SAMMENHÆNG I SUNDHED

Levealderen stiger for mennesker i social udsathed, men alligevel dør socialt udsatte mennesker i gennemsnit 17 år tidligere end den øvrige befolkning. Det viser en ny undersøgelse, som Rådet for Socialt Udsatte netop har udgivet. Undersøgelsen viser, at, sammenlignet med den øvrige befolkning, har socialt udsatte mennesker en anderledes brug af sundhedsvæsenet med en markant højere risiko for indlæggelser og kontakt til akutmodtagelsen – både i somatikken og psykiatrien. Samtidig har socialt udsatte mennesker et væsentligt mindre forbrug af fx speciallæger og tandlæger end resten af befolkningen på trods af væsentlig højere sygelighed. Tallene underbygges af socialt udsattes oplevelse af, at de ofte først får hjælp, når deres sundhedsproblemer bliver akutte.

For at sikre lighed i sundhed, skal patienterne i centrum. Med No Wrong Door-princippet skal socialt udsatte mennesker sikres den nødvendige sundhedshjælp, uanset om de møder det offentlige på skadestuen, psykiatrien eller i jobcentret. Det er hjælpesystemerne og ikke socialt udsatte selv, der er ansvarlige for at finde frem til den rigtige hjælp.

Læs mere om undersøgelsen og rådets forslag på www.udsatte.dk/

Rådet for Socialt Udsattes anbefalinger til lighed i sundhed

- ❧ **Giv socialt udsatte patienter ret til hjælp til at navigere i sundhedsvæsenet**
Støttekontaktpersoner, følgeordninger mv. er en forudsætning for adgang til og succesfuld behandling af socialt udsatte mennesker i sundhedsvæsenet. Samtidig er der behov for sundhedsfaglig støtte og koordinering uden for hospitalerne fx gennem ansættelse af kommunale socialsygeplejersker.
- ❧ **Giv socialt udsatte mennesker bedre adgang til sundhedsvæsenet gennem den praktiserende læge**
Der er brug for længere konsultationstid og for samarbejde mellem regioner, kommuner og udvalgte praktiserende læger om at sikre adgang og behandling for mennesker i social udsathed.
- ❧ **Styrk udsattefagligheden i sundhedsvæsenet**
Der mangler kompetencer i sundhedsvæsenet til at hjælpe socialt udsatte mennesker med at få deres sundhedsbehov dækket. Ansæt socialsygeplejersker på alle akuthospitaler, udbred ordningen til psykiatrien og sørg for at forankre udsattefaglighed på ledelsesniveau.
- ❧ **Opret og udbred half-way-houses til patienter med både psykiske og somatiske lidelser**
Mange socialt udsatte mennesker har dårligt netværk og måske en usikker boligsituation. Derfor er der brug for sengepladser til mennesker i social udsathed, der er for raske til at være indlagt, men for syge til at være hjemme. Det vil bidrage til at sikre, at der bliver fulgt op på behandling, og det kan også medvirke til at forebygge indlæggelser.

SÅDAN KAN LOKALE UDSATTERÅD ARBEJDE FOR LIGHED I SUNDHED

Kommuner og regioner kan gøre meget for at sikre lighed i sundhed for mennesker i social udsathed. Derfor er det oplagt at sætte sundhed for mennesker i udsathed på dagsordenen til de budgetforhandlinger, der allerede nu er på vej i kommunerne. Vi håber, at I kan bruge rådets anbefalinger til lighed i sundhed som inspiration til arbejdet i jeres lokale udsatteråd.

Baggrunden for forslagene er, at mennesker i social udsathed i gennemsnit lever 17 år kortere end den øvrige befolkning. Det kan man gøre noget ved, og en stor del af ansvaret ligger hos kommuner og regioner. Det er meget forskelligt, hvor meget kommunerne gør for socialt udsattes sundhed. Derfor kan sundhed være et godt emne at tage op i det lokale udsatteråd, hvis I ikke allerede arbejder med det.

I kan fx arbejde for lighed i sundhed i jeres kommune på følgende måder:

- ▼ Se på forslagene og tag en snak i udsatterådet om, hvad I synes, er det vigtigste, man kan gøre for at forbedre sundheden for socialt udsatte mennesker i jeres kommune.
- ▼ Hvis I mangler viden om, hvilke sundhedstilbud, der er for mennesker i social udsathed, så kan I spørge kommunen, hvor mange, der har fået hjælp, og hvordan det fungerer hos jer. Det kan også være en god ide, at spørge brugere på væresteder og sociale tilbud i jeres kommune om, hvordan de oplever indsatsen.
- ▼ I kan også invitere fagfolk fra kommunen eller fra lokale civilsamfundsorganisationer til at holde oplæg i jeres råd, hvis der er et særligt emne, I gerne vil vide mere om.
- ▼ Hvis I, i udsatterådet, har konkrete forslag til forbedringer i jeres kommune, så kan I gå i dialog med medlemmerne af kommunalbestyrelsen, og få dem til at tage forbedringer af sundhedsforholdene op i forbindelse med budgetforhandlingerne.
I kan fx gå i dialog ved at invitere et eller flere kommunalbestyrelsesmedlemmer til uformelle kaffemøder eller bede om et møde med social- og/eller sundhedsudvalget, hvor I fremlægger løsningsforslag.

I er altid velkommen til at kontakte rådet, hvis I ønsker mere inspiration til, hvordan I kan arbejde med sundhedspolitik i kommunen. Skriv også meget gerne med tilbagemeldinger om, hvilke forslag til bedre lighed i sundhed, der er vigtigst for jer og jeres lokale arbejde, og hvad I eventuelt allerede arbejder med. Skriv til post@udsatte.dk